

2025, 14 (1), 379-396 | Araştırma Makalesi

Muhasebe Alanında Şirket Birleşmeleri Konusundaki Lisansüstü Tezlerin Literatür İncelemesi (2007-2023)

Gökhan Baral ¹

Öz

Şirketlerin hayatta kalmak ve kâr hedeflerini sağlamak için birleşme yoluna gitmelerinin önemi büyüktür. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu şirket birleşmelerine kanun maddelerinde yer vermiştir. En az bir halka açık anonim şirketle birleşilmesi durumunda sermaye piyasası şirket birleşmesi esaslarına tabii olunmaktadır. Uluslararası Finansal Raporlama Standardı 3 (UFRS 3), şirket birleşmelerinin standartlarını belirtmiş, 2006 yılı itibariyle Türkiye’de de Türkiye Finansal Raporlama Standart 3 kabul edilerek uluslararası standartlara uyum sağlanmıştır. Bu standardın kabulü ile şirket birleşmelerinde muhasebeleştirme ve raporlamada uyulacak uluslararası kuralların uygulanması esasları kabul edilmiştir. Bu nedenle 2006 yılı baz yılı olarak alınmış, çalışmada 2007-2023 yılları arasında yayımlanmış lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi yapılmıştır. Bu kapsamda, muhasebe alanı ile ilgili 95 tez literatür taraması yöntemi kullanılarak değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmanın amacı, muhasebe alanında şirket birleşmeleri konusunda yazılmış olan lisansüstü tezleri yıllara, üniversitelere, sektörlere, yöntemlere ve konulara göre kategorize ederek literatüre ve gelecekteki çalışmalara katkı sağlamaktır. Ulusal tez merkezinde muhasebe alanında tespit edilen toplam 95 tezin, 74’ü yüksek lisans ve 21’i doktora düzeyindedir. Şirket birleşmeleri konusunda, en fazla tez Marmara Üniversitesi bünyesinde, toplamda 15 teze kaleme alınmıştır. En fazla kullanılan araştırma yöntemi örnek olay yöntemi, en fazla çalışılan konu birleşmenin şirket değerine ve performansına etkisi olarak tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şirket Birleşmeleri, Şirket Devralma, Türkiye Finansal Muhasebe Standardı 3, Bibliyometrik Analiz, Muhasebe.

Baral, G. (2025). Muhasebe Alanında Şirket Birleşmeleri Konusundaki Lisansüstü Tezlerin Literatür İncelemesi (2007-2023). İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 14(1), 379-396. <https://doi.org/10.15869/itobiad.1608518>

Geliş Tarihi	27.12.2024
Kabul Tarihi	13.03.2025
Yayın Tarihi	28.03.2025
*Bu CC BY-NC lisansı altında açık erişimli bir makaledir.	

2025, 14 (1), 379-396 | Research Article

Literature Review of Graduate Theses on Company Mergers in Accounting (2007-2023)

Gökhan Baral¹

Abstract

The significance of mergers for companies in ensuring survival and achieving profitability targets is substantial. The Turkish Commercial Code No. 6102 has incorporated provisions related to company mergers. In cases where at least one publicly traded joint-stock company is involved in the merger, the principles of capital market regulations on mergers apply. International Financial Reporting Standard 3 (IFRS 3) has established the standards for business combinations, and as of 2006, Turkey adopted the Turkish Financial Reporting Standard 3 (TFRS 3) to align with international standards. The adoption of this standard introduced the fundamental principles for accounting and reporting in business combinations in accordance with global regulations. Consequently, 2006 was taken as the base year, and a bibliometric analysis was conducted on postgraduate theses published between 2007 and 2023. Within this scope, a total of 95 theses related to the field of accounting were evaluated using the literature review method. The objective of this research is to contribute to the literature and future studies by categorizing postgraduate theses on business combinations in accounting based on years, universities, sectors, methodologies, and research topics. Among the 95 theses identified in the National Thesis Center within the field of accounting, 74 are at the master's level, while 21 are doctoral dissertations. Regarding business combinations, Marmara University has produced the highest number of theses, with a total of 15. The most commonly used research method has been the case study approach, while the most frequently studied topic has been the impact of mergers on firm valuation and performance.

Keywords: Mergers, Acquisitions, Turkish Financial Accounting Standard 3, Bibliometric Analysis, Accounting.

Baral, G. (2025). Literature Review of Graduate Theses on Company Mergers in Accounting (2007-2023), *Journal of the Human and Social Science Researches*, 14(1), 379-396. <https://doi.org/10.15869/itobiad.1608518>

Date of Submission	27.12.2024
Date of Acceptance	13.03.2025
Date of Publication	28.03.2025
*This is an open access article under the CC BY-NC license.	

Giriş

Şirketler özellikle son yıllarda kâr hedeflerini realize etmek, ölçek ekonomisinden yararlanmak, vergi avantajı sağlamak ve pazar gücünü arttırmak için daha da artan oranda büyüme eğilimindedir. Bu sebeple şirketler büyüme için birleşme yoluna gitmektedirler. Şirket birleşmeleri başta vergisel boyutuyla Vergi Kanunu'nu ilgilendirirken, Türk Ticaret Kanunu'nda da daha geniş şekilde yer almıştır. Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili hükümlerinin ve birleşme ve devralma faaliyetlerinden kaynaklanan vergi yükümlülüklerinin incelenmesi, günümüz şirket birleşmelerini anlamak için çok önemli görülmüştür (Eroğlu ve Aydın, 2020: 75). Ayrıca Kurumlar Vergisi Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu, Katma Değer Vergisi (KDV) Kanunu şirket birleşmeleri için hükümleri incelenmesi gereken kanunlardır. Bu kanunlar ulusal düzeydeki vergisel ve ticari boyutlarıyla şirket birleşmelerinin esaslarını düzenlerler. Şirketler hangi şirketlerle birleşebilir, vergili birleşme mi yoksa vergisiz birleşme mi yapılacaktır, birleşmeler hangi şartları kapsar gibi soruların cevapları bu kanunlarda yer almaktadır.

1874 yılında Avusturya-Osmanlı Bankası ile Bank-ı Osman-ı Şahane'nin birleşmesi ilk şirket birleşmesi olarak dikkat çekmektedir. Kamu ve bankacılık sektöründeki birleşmeler 60'lı yıllarda banka ve sandıkların birleşmesi olarak devam etmiştir. 90'lı yıllarda Koç Grubunun beyaz eşya sektöründeki birleşmeleri, 2000'li yıllarda banka birleşmeleri ve 2004 yılından itibaren gerek işlem sayısı, gerekse satın alma rakamları olarak artan oranlarda çeşitli şirket birleşmeleri görülmektedir (Erdem, 2016: 152). 1990'lı yıllardaki ekonomik gerileme, şirketlerin küçülmesine, yeniden yapılanmasına ve birleşmelerine yol açarak çalışanların işten çıkarılmasına neden olmuştur (Karanfil ve Doğan, 2023: 381). Birleşme ve devralmalar, sektördeki şirket sayısı sürdürülemez bir noktaya ulaştığında şirketler için bir hayatta kalma stratejisi olarak görülmüştür (Baskıcı ve Ercil, 2019: 784). Ayrıca, birleşme ve devralmalar sırasında teknolojinin muhasebe uygulamalarına entegrasyonu son araştırmaların odak noktası olmuştur. Örneğin, finansal analiz için yapay zekâdan yararlanan firmalar, gelişmiş karar verme yetenekleri elde edebilir, verimliliklerini artırabilir ve birleşme sonrası faaliyetlerinde performans artışı sağlayabilirler (Enofe, 2023: 799).

Şirket birleşmeleri, işletmelerin büyüme ve rekabet avantajı elde etme stratejileri arasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu birleşmeler, ölçek ekonomilerinden yararlanma, pazar payını artırma ve yeni pazarlara giriş gibi çeşitli avantajlar sağlar. Araştırmalar, güçlü yönetim mekanizmalarına sahip firmaların birleşme sonrası daha iyi finansal sonuçlar elde etme eğiliminde olduğunu, çünkü bu firmaların kapsamlı bir durum tespiti ve stratejik planlama yapma olasılıklarının daha yüksek olduğunu göstermektedir (Nuansari, 2020: 47).

Türkiye'de şirket birleşmeleri, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 136. maddesinde düzenlenmiştir. Söz konusu madde uyarınca, şirket birleşmeleri "devralma" veya "yeni kuruluş" olmak üzere iki farklı şekilde gerçekleşebilmektedir. Yeni kuruluş yoluyla birleşme, mevcut şirketlerin tasfiye edilerek yeni bir tüzel kişilik altında birleşmesini ifade ederken, devralma yoluyla birleşme, bir şirketin diğerini aktif ve pasifiyle birlikte devralması ve devralınan şirketin tüzel kişiliğinin sona ermesi şeklinde gerçekleşmektedir. Piyasa terminolojisinde, yeni kuruluş birleşmeleri genellikle vergili birleşmeler olarak adlandırılırken, devralma yoluyla birleşmeler vergisiz birleşme olarak tanımlanmaktadır. Devralma yöntemiyle birleşmede, devralan şirket, devrolan

şirketlerin tüm varlıklarını ve yükümlülüklerini bünyesine katarken, devrolan şirketin ortaklarına, belirlenen oranlarda ortaklık payları tahsis edilmektedir. Şirket birleşmeleri, yalnızca Türk Ticaret Kanunu çerçevesinde değil, aynı zamanda vergi hukuku, borçlar hukuku ve diğer ilgili mevzuatlarla birlikte ele alınması gereken çok yönlü bir süreçtir. Örneğin, birleşme sürecinde devredilen varlıkların Katma Değer Vergisi (KDV) karşısındaki durumu veya eski ortakların yeni şirketteki haklarının korunması gibi hususlar, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu (1984) ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (2011) çerçevesinde değerlendirilmelidir. Bu doğrultuda, farklı mevzuat hükümlerinin kesiştiği birleşme süreçlerinde, ilgili kanunların öngördüğü prosedürlere ve hukuki izinlere uygun hareket edilmesi gerekmektedir. Şirketlerin birleşme kararlarını alırken hukuki, mali ve vergisel yükümlülükleri dikkate alması, birleşme sürecinin etkin ve hukuka uygun bir şekilde yürütülmesini sağlayacaktır.

Ekonomik konularına göre şirket birleşmeleri yatay ve dikey birleşme olarak yapılabilmektedir. Hukuki yapılarına göre şirket birleşmeleri ise holding, konsorsiyum şeklinde olabilmektedir. Şirket birleşmelerinin ticari hayatı tekelleşme gibi olumsuz etkilememesi içinde 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun hükümlerine uyulması gereklidir. Aksi halde ticari hayat, ülke ekonomisi, vatandaşlar olumsuz etkilenecektir (4054 Sayılı Rekabetin Korunması Kanunu, 1994). Şirket Birleşmelerinde ortaklardan en az birinin halka açık anonim olması durumunda birleşmede uyulacak esaslar diğer kanunlardan ziyade esas itibarıyla Sermaye Piyasası Kanunu'nda düzenlenmiştir. Birleşen şirketler sermaye şirketi değilse şahıs işletmelerinin birleşmesi 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 81. Maddesi 2. fıkrasında düzenlenmiştir (193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 1961). Ayrıca 488 Sayılı Damga Vergisi Kanunu'na göre birleşme sebebiyle düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden istisnadır.

Ulusal muhasebe kuralları ve standartları başka ülkelerle farklılıklara sebep olabilmektedir. Bu farklılıklar ülkelerin tarihsel, kültürel, siyasi, mali yapılarının farklılığından kaynaklanmaktadır. Her ülke muhasebe kuralları ve muhasebe standartlarını kendine özgü kültürüne uygun şekilde düzenleyebilmektedir. Bazı ülkeler uluslararası muhasebe standartlarını aynen kabul ederken bazı ülkeler kendi yapılarına ve uluslararası yapıya uyumlandırarak muhasebe ve raporlama standartları kabul etmektedirler. Ayrıca çalışmalar, UFRS'ye bağlılığın, birleşmeler sırasında finansal raporlama kalitesini ve yönetim mekanizmalarını önemli ölçüde etkileyebileceğini ve böylece genel performansı etkileyebileceğini göstermiştir (Akgün, 2021a; Akgün, 2021b). Türkiye'de UFRS 3 Şirket Birleşmeleri, uluslararası raporlama standardına uygun olarak 2006 yılında Türkiye Finansal Raporlama Standardı 3 (TFRS 3) kabul edilmiştir. Bu standart, Şirket Birleşmelerini amaç, kapsam ve muhasebe işlemlerinin nasıl yapılacağı konularını düzenlemektedir. TFRS 3 ile muhasebe standardı farklılıklarını uluslararası muhasebe standartları ile uyumlandırarak azaltma yoluna gidilmiştir. TFRS 3 şirket birleşmeleri standardı ve uluslararası muhasebe standartlarıyla, aynı görüşte ve aynı anlamda uygulamaları yapmak istenmiştir. Şirket Birleşmeleri sürecinde muhasebeleştirirken ve raporlarken uluslararası kurallara uyularak kabul görmüş kuralların Türkiye'de de uygulanması istenmiştir. Yabancı sermaye, TFRS 3 gibi kabul görmüş standartlara uyum sayesinde gelebilmekte, yerli şirketlere ortak olmakta yani yatırım yapmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de muhasebe alanında şirket birleşmeleri konusunda yazılan lisansüstü tezleri; yöntem, sektör, konu, üniversite ve yıllara göre tasnif ederek

literatüre katkı sunmaktır. Çalışmada öncelikle benzer çalışmaların literatür taramasına yer verilmiştir. Sonrasında Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi (UTM)'nde muhasebe alanında şirket birleşmeleri ile ilgili 2007 ile 2023 yılları arasında yazılmış olan 95 tez doküman tarama yönteminden yararlanılarak incelenmiştir. Elde edilen bulgulara bibliyometrik analiz uygulanarak, analiz sonuçları tablo ve grafik şeklinde sunulmuştur.

1. Literatür Taraması

Muhasebe alanında şirket birleşmeleri konusunda çok sayıda tezin yazılmış olması konunun önemini artıran bir unsur olarak görülmüş ve bu çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı değerlendirilmiştir. Literatür incelendiğinde doğrudan şirket birleşmeleri konusundaki tezlerin incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak şirket birleşmelerinin Türk Ticaret Kanunu, Vergi Kanunları ile uygulanması esaslarının açıklandığı az sayıda da olsa çalışma vardır. Bu bölümde çalışma konusuna en yakın ilgili çalışmaların literatür özeti sunulmuştur.

Cartwright ve Schoenberg (2006), kültürel uyumun birleşmelerin başarısındaki önemini vurgularken, Halebian ve arkadaşları (2009), şirket birleşmelerinin firma performansı üzerindeki etkilerini analiz ederek, doğru stratejilerle birleşmelerin şirket değerini artırabileceğini göstermiştir. Taşcı ve Akbalık (2024), Türkiye Sigorta Şirketi örneğinde, birleşme sonrası şirket performansının korunduğunu ve performansında herhangi bir düşüş yaşanmadığını tespit etmişlerdir. Şahin (2016) tarafından yapılan çalışmada ise, Türkiye'deki şirket birleşmelerinin dünya geneli ile paralel bir trend izlediği ve özellikle yatay birleşmelerin tercih edildiği belirtilmiştir.

Müslümov (2002)'nin çalışmasında, piyasanın birleşme duyurularına verdiği tepki incelenmiş ve birleşme ve devralmalar sırasında elde edilen getirilerin, devralan ve devralınan firmaların hissedarları arasında yalnızca bir varlık transferinden ziyade sinerjik kazançların göstergesi olduğu belirtilmiştir.

Erdem (2016) Türkiye Finansal Raporlama Standardı 3: Şirket Birleşmeleri adlı çalışmasında; şirket birleşmelerinin nedenleri, kanunlarda şirket birleşmelerinin yeri, TFRS 3 standardı ile muhasebeleştirilmeleri, ölçüm yöntemleri ve raporlanması esaslarına değinilmiştir. TFRS 3 standardının uygulanması ile küresel anlamda bütünlük sağlanacağı sonucuna varılmıştır.

Eroğlu ve Aydın (2020) şirketlerde birleşmeye yönelik vergisel avantajlar konulu çalışmalarında; Türk Ticaret Kanunu (TTK), Kurumlar Vergisi Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu (KDV) İle Şirket Birleşmesi maddelerinin uygulanması esasları belirtilmiştir. TTK'daki birleşme maddelerinin yanında vergi avantajlarından, KDV indirim ve iade avantajlarından, zarar mahsubu yapabilmek için Türk Vergi mevzuatındaki kanunların ilgili maddelerinin de uygulama yaparken bilinmesi ve uygulanması gerekliliği sonucuna varmışlardır.

Can (2019) çalışmasında, mülakat yöntemini kullanarak, borsadaki şirketlerden örnekler vererek şirket birleşmesinin şirket değerine performans artışı etkisi araştırılmıştır. Birleşme ve satın alma gerçekleştiren yöneticilerin aşırı güvenli olmaları, riskleri tam görememelerine ve kabul edilmemesi gereken projelerin kabul edilmesiyle firmanın değerine zarar verdikleri sonucuna varılmıştır.

Yeşilkaya (2019) çalışmasında, Türk Ticaret Kanunu (TTK) ile Birleşme Muhasebe Standartlarını karşılaştırmıştır. TTK ile Vergi Kanunu'nun vergili, vergisiz birleşmelerini tanımlarken, zarar etmiş şirketle birleşmedeki gibi birçok konuda farklı hükümleri olduğu sonucuna varmıştır. Akçin (2018) ise çalışmasında, şirket birleşmeleri uygulaması yaparken anket yöntemini kullanarak muhasebe standartlarına göre muhasebeleştirilmede karşılaşılan zorlukları araştırmış ve sonuç olarak çözüm önerileri getirilmiştir.

Sucu (2017) çalışmasında, örnek olay yöntemi ile şirket birleşmelerinin şirket değerine ve performansına etkisi konusunu çalışılmıştır. Çalışmanın sonucunda birleşme sonrasında elde edilen şirket değerinin, birleşme öncesinde tahmin edilen değerlerin toplamından daha yüksek olduğu ifade edilmiştir.

Kıymık (2017) tarafından yapılan araştırmada, örnek olay yöntemi kullanılarak TTK ile TFRS 3 Standardı arasında bir karşılaştırma yapılmıştır. Bu karşılaştırmada, birleşme tarihine ilişkin temel bir farklılık belirlenmiştir: TTK'ya göre birleşme tarihi ticaret siciline tescil edildiği tarih iken TFRS'ye göre kontrolün ele geçirildiği tarihtir. Bu farklılık, değerlendirme açısından önemli sonuçlara yol açmaktadır ve ertelenmiş vergi varlığı veya yükümlülüğü oluşmasına neden olabilir. Ayrıca, reeskont, şerefiye ve kıdem tazminatı karşılıklarının hesaplanma yöntemlerinde de farklılıklar tespit edilmiştir.

Aytekin (2016)'nın çalışmasında ise, örnek olay yöntemi kullanılarak Sermaye Piyasası Kurulu Esasları ile Birleşme Muhasebe Standardı birlikte değerlendirilmiştir. Sonuç bölümünde birleşme konusunda uygulamada ve yasal mevzuatta yer alan eksiklikler açıklanmış ve çözüm önerilerinde bulunulmuştur.

Kumar ve Bansal (2008) çalışmalarında, Hindistan'da birleşme ve devralmaların kurumsal performans üzerindeki etkisini inceleyerek, firmaların birleşme ve devralma faaliyetlerine girişmelerinin ardında yatan çeşitli nedenler ve bunların performans üzerindeki etkileri hakkında önerilerde bulunulmuştur.

Kumar (2009) çalışmasında, birleşme sonrası kurumsal performansa ilişkin Hindistan'a özgü bir bakış açısı sunmuş ve birleşmelerin kurumsal yeniden yapılandırma stratejileri olarak etkinliğine ve ekonomik etkilerine ilişkin rakip düşünceleri vurgulamıştır. İrayanti (2019) ise çalışmasında, birleşme ve satın almaların firma performansını ve kalitesini nasıl etkilediğini inceleyerek birleşme ve satın alma faaliyetlerinin dinamikleri ve sonuçlarını araştırmıştır.

Musah ve diğerleri (2020) çalışmalarında, birleşme ve satın almaların Gana'daki banka performansı üzerindeki etkisini araştırarak birleşme ve satın almaların finans sektörü ve kurumsal performans üzerindeki etkisinin anlaşılmasına katkıda bulunmuşlardır.

Cox (2006) çalışmasında, birleşme ve devralmalar, kurumsal strateji, değer yaratma ve birleşme sonrası performans gibi çeşitli yönleri odaklanarak kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Yine Cox (2006) ve Lako (2016) çalışmalarında, birleşme ile ilgili teorilerin ve ampirik kanıtların kapsamlı bir incelemesini sunmuşlar ve bu faaliyetlerin motivasyonları ve sonuçları hakkında öngörülerde bulunmuşlardır. Ayrıca Lako (2016) çalışmasında, kurumsal birleşme ve satın alma eylemlerinin motivasyonları ve başarısızlıklarının tetikleyici faktörleri ile ilgili literatürü gözden geçirerek birleşme ve satın alma süreçleriyle ilgili karmaşıklıklara ve zorluklara ışık tutmuştur.

Andriuškevičius (2019) çalışmasında, değişen küresel pazarlarda ekonomik ve yönetim stratejilerinin stratejik bir bileşeni olarak birleşme ve satın almaların önemi vurgulayarak, Avrupa Birliği'nde birleşme ve satın almalar yoluyla yaratılan değeri karşılaştırmıştır. Canol (2018) ise çalışmasında, sigortacılık sektöründe ölçek ekonomileri ve şirket birleşmeleri arasındaki etkileşimi gözlemlenmiş ve birleşme ve satın almalar ile sigorta şirketlerinin verimliliği arasında bir ilişki olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Altın (2020) çalışmasında, özellikle birleşme ve devralma faaliyetleri bağlamında hissedarların durumlarını analiz ederken, birleşme ve devralmaların devralan şirketler üzerindeki etkisini araştırmıştır. Kaya (2024) ise çalışmasında, sermaye piyasalarının küreselleşmesi, uluslararası yatırım kararları ve çeşitli ülkelerde yaşanan ekonomik krizler, özellikle birleşme ve satın alma faaliyetleri bağlamında tek tip muhasebe uygulamalarına olan ihtiyacı belirtmiştir.

Kardemir ve Durmuş (2021) çalışmalarında, iştirak birleşmeleri yoluyla birleşme ve devralma gerçekleştiren şirketlerde yatırım tutarlarının ve öz sermayenin muhasebeleştirilmesi ve raporlanmasına odaklanmışlardır. Serin vd. (2020) çalışmalarında, yüksek profilli şirket performans etkilerini, iflaslar ve başarısız birleşme ve satın alma anlaşmalarını, birleşme ve satın alma bağlamında stratejinin yeniden değerlendirilmesi gerektiğini gösteren örnekler sunmuşlardır. Almaz (2022) ise çalışmasında, birleşme ve devralmaların, inovasyon ve uluslararasılaşma gibi alanları kapsamayan yönünü araştırmışlardır.

Bibliyometrik analiz çalışmalarının literatüre sağladığı katkı iktisat, rekabet gücü ve denetim gibi farklı alanlarda yapılan çalışmalardan da görülmektedir (Dilek vd., 2020; Bağdat vd., 2024; Dilek, 2020). Bu çalışmaların ortak noktası ulusal ya da uluslararası literatürün ne yönde ilerlediğine ilişkin çeşitli verileri bir bütün halinde ortaya koyuyor olmasıdır.

Şirket birleşmeleri konusundaki ulusal ve uluslararası literatür incelendiğinde; yapılan çalışmaların şirket birleşmeleri standardı, ilgili kanunlar, sermaye piyasası işlemleri, birleşmelerin şirket performansına ve şirket değerine etkileri konularında yoğunlaştığı görülmektedir.

2. Araştırma

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın amacı, kapsamı, yöntemi, kısıtları ve ulaşılan bulgular hakkında bilgi verilecektir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular grafik ve tablo şeklinde sunulacaktır.

2.1. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Çalışmada YÖK Ulusal Tez Mekezi (UTM)'nde yayınlanmış "Şirket Birleşmeleri" konusundaki ve muhasebe alanı ile ilişkili olan lisansüstü tezler incelenmiştir. Çalışmanın amacı, muhasebe alanında şirket birleşmeleri konusunda yazılmış olan lisansüstü tezleri yıllara, üniversitelere, sektörlere, yöntemlere ve konulara göre kategorize ederek literatüre ve gelecekteki çalışmalara katkı sağlamaktır.

Araştırma kapsamında; muhasebe alanında şirket birleşmeleri konusunda lisansüstü tezlerin yıllara, yazıldığı dile, üniversitelere, araştırma yöntemine, konularına ve

araştırma yapılan sektörlere göre dağılımı ile üniversite-araştırma yöntemi ve tez konusu-araştırma yöntemi matrisleri ortaya konulmuştur.

2.2. Araştırmanın Yöntemi ve Kısıtları

Araştırmada, YÖK'ün UTM web sitesinden elde edilen verilerden yararlanılmış ve doküman taraması yöntemi kullanılmıştır. Detaylı arama kısmında "işletme" konusu altında "şirket birleşmeleri" kavramı ile arama yapılmış 2007-2023 yılları arasında 136 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Muhasebe alanı ile ilgili olmayan 41 tez çalışma kapsamı dışına alınmış olup, araştırma 95 tez ile yürütülmüştür. Bu çalışmalar, doküman incelenmesi ile değerlendirilmiş ve elde edilen bulgular bibliyometrik analiz yöntemiyle sunulmuştur. Bibliyometri, Pritchard tarafından 1969'da öne sürülen bir kavramdır (Thanuskodi, 2010: 2; Göksel ve diğerleri, 2024: 3). Bibliyometrik analiz ise, belirli konudaki bilimsel literatürün incelenmesini sağlayarak belirli bir araştırma alanının gelişimini, eğilimlerini ve iş birliği ağlarını değerlendirmeyi amaçlayan bir yöntemdir. Bu analiz, yayınların sayısı, yazarlar, kurumlar, konular ve anahtar kelimeler gibi çeşitli metrikleri kullanarak bilimsel etkinliği ile etkileşimleri ölçer (Visser ve diğerleri, 2020: 2; Lirio-Loli ve Dextre-Martínez, 2022: 4).

Bibliyometrik analiz genellikle, belirli bir araştırma alanında yayınlanan makalelerin sayımını ve bu makalelerin etkisini belirlemek amacıyla uygulanır. Bu süreç, verilerin toplanması, temizlenmesi ve çeşitli bibliyometrik yöntemlere tabi tutulması aşamalarını içerir (Karaköse ve diğerleri, 2021: 9631; Ragazou ve diğerleri, 2022: 118; Ullah ve diğerleri, 2022: 67). Bibliyometrik analiz, bilimsel araştırmayı değerlendirme, yönlendirme ve bilgi akışını optimize etme açısından kritik bir rol oynamaktadır. Araştırmacılara, belirli bir alandaki bilgi boşluklarını belirleme, mevcut literatürü anlamlandırma ve gelecekteki araştırma yönelimlerini belirleme konusunda önemli veriler sunar. Ayrıca, bu analiz türü, bilimsel politika geliştirme ve araştırma stratejileri oluşturma sürecinde bilgi sağlayarak da büyük önem taşımaktadır (Ellegaard & Wallin, 2015: 1809).

TFRS 3 Şirket Birleşmeleri Standardı 2006 yılında kabul edilmiştir. Bu standartla birlikte uluslararası bir bütünlük sağlandığı için yeni bir dönemin başlangıcı olduğu söylenebilir. Vergi mevzuatlarındaki hızlı değişim ve eski tarihli tezlere ulaşım zorlukları da düşünüldükçe 2007 – 2023 tarihleri arasındaki tezlerin incelenmesi uygun bulunmuştur.

2.3. Araştırmanın Bulguları

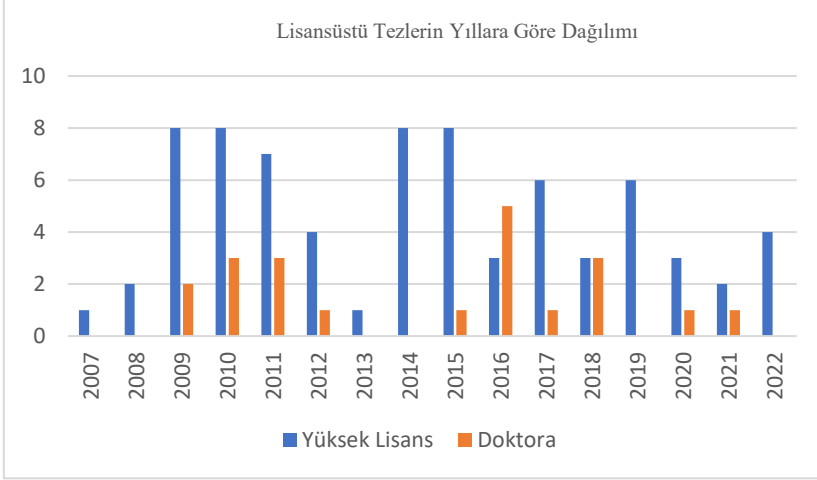
Şirket birleşmeleri konusunda muhasebe alanı ile ilişkili olan UTM üzerinden ulaşılan toplam 95 tezin 74'ü yüksek lisans (YL), 21'i ise doktora (DR) tezidir. Tablo 1'de sunulan tezlerin %78'inin yüksek lisans, %22'sinin ise doktora tezi olduğu görülmektedir.

Tablo 1. Çalışmaların Tez Türüne Göre Bilgileri

Tez Türü	Sayı	Oran
YL	74	78%
DR	21	22%
Toplam	95	100%

Grafik 1'den elde edilen verilere göre, şirket birleşmeleri konusunda en yoğun araştırmanın 2010 yılında gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu yıl içerisinde yayınlanan tezlerin 8'i yüksek lisans düzeyindeyken, 3 tanesi doktora seviyesinde yazılmıştır. Şirket

birleşmeleri konusuyla ilgili olarak, en yoğun tez yazım dönemleri ise 2009 ve 2011 yıllarıdır; her iki yılda da 10 tez kaleme alınmıştır. Özellikle, şirket birleşmeleri konusunda, 2009, 2010, 2011 ile 2014, 2015 ve 2016 yılları arasında yüksek lisans ve doktora düzeyinde çok sayıda tezin kaleme alındığı görülmektedir. 2022'de doktora çalışması olmaması ve 2023 yılında bu konuda hiç tez yazılmamış olması dikkat çekici bir durumdur.

Grafik 1. Çalışmaların Yıllara Göre Bilgi Grafiği

Tablo 2’de lisansüstü tezlerin yazıldığı dillere göre dağılımı görülmektedir. Toplamda 74 yüksek lisans tezinin 62 adedi Türkçe, 12 adedi İngilizce dilindedir. Yine toplamda 21 doktora tezinin 18 adedi Türkçe, 3 adedi İngilizcedir.

Tablo 2. Çalışmaların Yazıldığı Dile Göre Bilgileri

Tez Türü	Türkçe	İngilizce	Toplam
YL	62	12	74
DR	18	3	21
Toplam	80	15	95

Tablo 3’de üniversiteler bazında şirket birleşmeleri konusunda yazılan tezlerin incelenmesine ilişkin bulgular yer almaktadır. Tablo 3’e bakıldığında; şirket birleşmeleri konusunda ilk sırada 15 teze Marmara Üniversitesi yer aldığı görülmektedir. Bu tezlerin de 11 tanesi yüksek lisans, diğer 4 tanesi de doktora tezidir. Marmara Üniversitesi’ni 5 teze İstanbul Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, İstanbul Ticaret Üniversitesi izlemektedir. 4 teze de Ankara Üniversitesi, Beykent Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, Kadir Has Üniversitesi sıralamayı takip etmektedir. Şirket Birleşmeleri konusunda yayınlanan doktora tezleri açısından ise; Marmara Üniversitesi bünyesinde 4 doktora tezi, Kadir Has Üniversitesi bünyesinde 3 doktora tezi yazıldığı görülmektedir.

Tablo 3. Çalışmaların Üniversitelere Göre Bilgileri

Üniversite	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
Marmara Ün.	11	4	15
İstanbul Ün.	5	0	5
Dokuz Eylül Ün.	5	0	5
İstanbul Bilgi Ün.	5	0	5
İstanbul Ticaret Ün.	4	1	5
Ankara Ün.	4	0	4
Beykent Ün.	3	1	4
Başkent Ün.	3	1	4
Kadir Has Ün.	1	3	4
Erciyes Ün.	2	1	3
Haliç Ün.	3	0	3
İstanbul Aydın Ün.	3	0	3
Yıldız Teknik Ün.	2	0	2
Ankara Hacı Bayram Veli Ün.	1	1	2
Akdeniz Ün.	1	1	2
Okan Ün.	2	0	2
İhsan Doğramacı Bilkent Ün.	1	1	2
Karamanoğlu Mehmetbey Ün.	2	0	2
Gaziosmanpaşa Ün.	2	0	2
Selçuk Ün.	1	1	2
Dumlupınar Ün.	1	0	1
Niğde Ömer Halisdemir Ün.	1	0	1
Yeditepe Ün.	1	0	1
Anadolu Ün.	1	0	1
Sivas Cumhuriyet Ün.	1	0	1
Atatürk Ün.	1	0	1
Maltepe Ün.	0	1	1
Yaşar Ün.	0	1	1
Kocaeli Ün.	0	1	1
Mehmet Akif Ersoy Ün.	1	0	1
Celal Bayar Ün.	1	0	1
Aksaray Ün.	1	0	1
Adnan Menderes Ün.	1	0	1
İstanbul Kültür Ün.	1	0	1
Afyon Kocatepe Ün.	0	1	1
Çukurova Ün.	0	1	1
Muğla Ün.	1	0	1
Fatih Ün.	1	0	1
Boğaziçi Ün.	0	1	1
Toplam	74	21	95

Tablo 4'te yer alan verilere göre, tezlerin araştırma yöntemlerine göre dağılımı incelendiğinde; 74 yüksek lisans tezinin 59'unun ve 21 doktora tezinin ise 18'inin örnek olay yöntemi kullanılarak gerçekleştirildiği görülmektedir. Toplamda, yüksek lisans ve doktora tezlerinde 77 tezin büyük çoğunluğunun örnek olay yöntemiyle yapıldığı belirlenmiştir. Araştırmaya göre, örnek olay yöntemi en yaygın kullanılan araştırma yöntemi olup, derleme yöntemi ise bu yöntemi takip etmektedir; derleme yöntemiyle yazılan 9 yüksek lisans ve 1 doktora tezi bulunmaktadır.

Tablo 4. Çalışmaların Araştırma Yöntemine Göre Bilgileri

Yöntem	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
Örnek Olay	59	18	77
Derleme	9	1	10
Mülakat	4	1	5
Anket	2	1	3
Toplam	74	21	95

Tablo 5'te, tezlerin yazıldığı konulara göre dağılımı incelendiğinde; 95 tez arasında ilk sırada 52 tezele "Birleşmenin Şirket Değerine Performansına Etkisi" konusu yer almaktadır. Bu tezlerin 40 tanesi yüksek lisans teziyken, 12 tez de doktora tezidir. Bu konuyu 17 lisansüstü tezele "Muhasebe Standartları (UFRS/IFRS)" takip etmektedir.

Tablo 5. Çalışmaların Konularına Göre Bilgileri

Konu	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
Birleşmenin Şirket Değerine Performansına Etkisi	40	12	52
Muhasebe Standartları (UFRS/IFRS)	12	5	17
Etkinlik Artışı Etkisi	8	2	10
Şirket Birleşmelerinde Vergi Rolü	10	0	10
İç Denetçilerin sorumlulukları	1	0	1
Denetim	1	0	1
Sigortacılık Açısından Birleşme	1	0	1
Birleşmenin Finansal Performans Değerlemesi	0	1	1
Nakit Yönetimi ve Birleşme Uygulaması	1	0	1
Yatay Birleşme Etkisi	0	1	1
Toplam	74	21	95

Tablo 6'ya göre, lisansüstü tezlerin sektör analizinde, 40 yüksek lisans ve 14 doktora tezi ile sektör ayrımı yapılmamış olan tezler önceliklidir. İkinci sırada, bankacılık sektörüne odaklanan tezler yer almakta olup, bunların 8'i yüksek lisans ve 1'i doktora tezidir. Üçüncü sırada ise, imalat sektörüne yönelik tezler bulunmakta olup, bunların 3'ü yüksek lisans ve 2'si doktora tezidir. Bu tezlerin ardından, medya, tekstil, hizmet, enerji, inşaat, sigorta, havacılık ve sağlık sektörlerine odaklanan tez çalışmaları gelmektedir.

Tablo 6. Çalışmaların Araştırma Yapılan Sektörlere Göre Bilgileri

Sektör	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
Sektör Ayrımı Gözetilmemiş	40	14	54
Bankacılık	8	1	9
İmalat	3	2	5
Medya	2	1	3
Tekstil	2	1	3
Hizmet	2	0	2
Enerji	2	0	2
İnşaat	2	0	2
Sigorta	2	0	2
Havacılık	2	0	2
Sağlık	2	0	2
Gıda	2	0	2
Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı	1	0	1
Finans	1	0	1

Telekomünikasyon	0	1	1
Konaklama	0	1	1
Perakende	1	0	1
Spor	1	0	1
Elektronik	1	0	1
Toplam	74	21	95

Tablo 7, şirket birleşmeleri üzerine yazılan tezlerin üniversitelerde kullanılan yöntemlere göre dağılım matrisini sunmaktadır. Matris, en az iki tezin kaleme alındığı üniversiteleri listelemekte olup, iki veya daha az tez yazılmış olan üniversiteler "diğer" kategorisi altında yer almaktadır. Tabloda, liste uzunluğunu kısaltmak amacıyla yalnızca belirgin üniversiteler incelenmiştir. Bu tablo, üniversitelerde yazılan tezlerde kullanılan araştırma yöntemlerinin dağılımını göstermektedir. Marmara Üniversitesi'nde şirket birleşmeleri üzerine en fazla tezin kaleme alındığı gözlemlenirken, bu tezlerde örnek olay, mülakat ve anket yöntemlerinin en sık kullanılanlar olduğu belirlenmiştir. İstanbul Üniversitesi'nde ise örnek olay yöntemi öne çıkmaktadır; Dokuz Eylül Üniversitesi'nde ise örnek olay ve derleme yöntemleri tercih edilmiştir. İstanbul Ticaret Üniversitesi'nde ise örnek olay, derleme ve anket yöntemlerinin en çok kullanılanlar arasında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7. Çalışmaların Üniversitelerin Araştırma Yöntemine Göre Bilgi Matrisi

Üniversite	Örnek Olay	Derleme	Mülakat	Anket	Toplam
Marmara Ün.	13	0	1	1	15
İstanbul Ün.	5	0	0	0	5
Dokuz Eylül Ün.	4	1	0	0	5
İstanbul Bilgi Ün.	4	1	0	0	5
İstanbul Ticaret Ün.	2	2	0	1	5
Ankara Ün.	4	0	0	0	4
Beykent Ün.	2	0	2	0	4
Başkent Ün.	3	1	0	0	4
Kadir Has Ün.	4	0	0	0	4
Erciyes Ün.	3	0	0	0	3
Haliç Ün.	2	1	0	0	3
İstanbul Aydın Ün.	3	0	0	0	3
Yıldız Teknik Ün.	1	0	1	0	2
Ankara Hacı Bayram Veli Ün.	1	1	0	0	2
Akdeniz Ün.	2	0	0	0	2
Okan Ün.	2	0	0	0	2
İhsan Doğramacı Bilkent Ün.	2	0	0	0	2
Karamanoğlu Mehmetbey Ün.	2	0	0	0	2
Gaziosmanpaşa Ün.	2	0	0	0	2
Selçuk Ün.	2	0	0	0	2
Diğer Üniversiteler	14	3	1	1	19
Toplam	77	10	5	3	95

Tablo 8'de, şirket birleşmeleri ile ilgili tezlerin konuları ile araştırma yöntemine göre eşleştirme bilgisi görülmektedir. En yüksek sayıda tez yazılan "Birleşmenin Şirket Değerine Performansına Etkisi" konusundaki tezlerde örnek olay ve derleme; "Muhasebe Standartları (UFRS/TFRS)" konusundaki tezlerde örnek olay ve derleme; "Etkinlik Artışı Etkisi" ve "Şirket Birleşmelerinde Vergi Rolü" konusundaki tezlerde ise örnek olay yöntemi çoğunluk olarak kullanılmıştır.

Tablo 8. Çalışma Konularının Araştırma Yöntemine Göre Bilgi Matrisi

Konu	Örnek Olay	Derleme	Mülakat	Anket	Toplam
Birleşmenin Şirket Değerine Performansına Etkisi	46	4	1	1	52
Muhasebe Standartları (UFRS/IFRS)	13	3	0	1	17
Etkinlik Artışı Etkisi	5	1	3	1	10
Şirket Birleşmelerinde Vergi Rolü	8	2	0	0	10
İç Denetçilerin sorumlulukları	0	0	1	0	1
Denetim	1	0	0	0	1
Sigortacılık Açısından Birleşme	1	0	0	0	1
Birleşmenin Finansal Performans Değerlemesi	1	0	0	0	1
Nakit Yönetimi ve Birleşme Uygulaması	1	0	0	0	1
Yatay Birleşme Etkisi	1	0	0	0	1
Toplam	77	10	5	3	95

Sonuç

Şirket Birleşmeleri küresel düzeydeki rekabette ticaret yapabilmek, kar edebilmek için günümüzde kaçınılmaz hale gelmiştir. Ulusal düzeyde çeşitli kanunlarda Şirket Birleşmelerine maddelerde yer verilmiştir. Uluslararası iş yapmak, ortak olmak veya yabancı sermayeyle ortak olmak isteniyorsa herkesin kabul ettiği uluslararası kuralların kabulü gerekir. Türkiye’de de bu amaçla TFRS 3 kabul edilerek farklılıkların önüne geçilmiş ve küresel uyum, bütünlük sağlanmıştır. Uluslararası muhasebeleştirme ve raporlama standartlarına göre muhasebe işlemlerinin yapılması, aynı muhasebe dilinin konuşulması, mali tabloları okuyanların aynı şeyi anlamasını yorumlamasını sağlama amacına hizmet etmektedir.

Muhasebe alanında şirket birleşmeleri ile ilgili 2007-2023 yılları arasında yayımlanmış lisansüstü tezlerin incelenmesini kapsayan araştırmada, belirtilen yıllar arasında 136 tez yazılmış ancak bunların 95 adedi muhasebe alanında yazılmış olup farklı alanlardaki tezler çalışmanın konusu olmadıkları için çıkarılmışlardır. Bu yıllar arasında muhasebe alanındaki 95 tezin 74’ü yüksek lisans, 21’i doktora tezidir. Bu tezlerin 80 adedi Türkçe, 15 adedi İngilizce olarak yazılmıştır. Toplam 11 tez ile en çok araştırmamanın 2010 yılında yapılmış olduğu görülmektedir. Bu çalışmaların 8 adedi yüksek lisans teziyken 3 adedi doktora tezidir.

Üniversiteler açısından karşılaştırma yapılacak olursa ilk sırada 15 teze Marmara Üniversitesi yer almaktadır. Bu tezlerin 11’i yüksek lisans, 4 adedi doktora tezidir. İkinci sırayı 4 üniversite almıştır. Bunlar; 5 teze İstanbul Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İstanbul Bilgi Üniversitesi, İstanbul Ticaret Üniversitesi’dir. Üçüncü sırayı dört üniversite paylaşmıştır. Bunlar; 4 teze Ankara Üniversitesi, Beykent Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, Kadir Has Üniversitesi’dir.

Tezlerde kullanılan araştırma yöntemlerine bakıldığında; 77 tezde örnek olay yöntemi, 10 tezde derleme yöntemi, 5 tezde mülakat yöntemi, 3 tezde ise anket yöntemi kullanılmıştır. Bu durum şirket birleşmeleri konusunda yazılan tezlerde daha çok finansal tablo odaklı çalışmaların yapılmış olduğu sonucuna götürmektedir.

Tezlerin konularına göre dağılımı incelendiğinde, 95 lisansüstü tez arasında "birleşmenin şirket değerine performansına etkisi" konusu 52 tezle en fazla temsil edilen konudur. Bu tezlerin 40'ı yüksek lisans, 12'si doktora düzeyindedir. Bu konuyu, 17 tezle "Muhasebe Standartları (UFRS/TFRS)" konusundaki tezler izlemektedir. Bu tezlerin 12'si yüksek lisans, 5'i doktora seviyesindedir. Üçüncü sırada ise "şirket birleşmelerinde verginin rolü" konusu bulunmaktadır. Bu konuda 10 yüksek lisans tezi kaleme alınmıştır.

Tezler sektöre göre dağılımına bakıldığında ilk sırada genel sektör yer almaktadır, çoğunluk tez sektör ayrımı gözetilmemiş karma şekilde birçok sektör örneklerine yer vermiştir. İkinci olarak bankacılık sektörü yer alırken, üçüncü olarak da imalat sektörü yer almıştır. Sektör Ayrımı Gözetilmemiş (yakın sektörler birleştirilmiştir) yazılan tezlerin 40'ı yüksek lisans tezi, 14 adedi doktora tezidir. Bankacılık sektöründe yazılan tezlerin 8'si yüksek lisans, 1'i doktora tezidir. İmalat sektöründe yazılan tezlerin 3'ü yüksek lisans tezi, 2'si doktora tezidir.

Bu çalışmayla muhasebe alanında şirket birleşmeleri konusunda 2007-2023 yılları arasında yapılan lisansüstü tezler incelenmiş olup gelecekte şirket birleşmeleriyle ilgili yapılacak çalışmalarda fikir verici nitelikte olması beklenmektedir. İleriye dönük olarak gelecek araştırmacılarda şirket birleşmeleri ile ilgili yurtdışında yazılmış olan lisansüstü tezler ile Türkiye'de veya yurtdışında yazılmış olan makalelerin literatür taraması üzerine çalışmalar yapılabileceği önerilmektedir.

Değerlendirme	İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme
Etik Beyan	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu beyan olunur. Çalışma etik kurul onayı gerektirmemektedir.
Benzerlik Taraması	Yapıldı – İthenticate
Etik Bildirim	itobiad@itobiad.com
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Finansman	Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.
Yazar Katkıları	Çalışmanın Tasarlanması: 1. Yazar (%100) Veri Toplanması: 1. Yazar (%100) Veri Analizi: 1. Yazar (%100) Makalenin Yazımı: 1. Yazar (%100) Makale Gönderimi ve Revizyonu: 1. Yazar (%100)
Peer-Review	Double anonymized - Two External
Ethical Statement	It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.
Plagiarism Checks	Yes - İthenticate
Conflicts of Interest	The author(s) has no conflict of interest to declare.
Complaints	itobiad@itobiad.com
Grant Support	The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.
Author Contributions	Design of Study: 1. Author (%100) Data Acquisition: 1. Author (%100) Data Analysis: 1. Author (%100) Writing up: 1. Author (%100) Submission and Revision: 1. Author (%100)

Kaynakça / References

- Akçin, O. (2018). İşletme Birleşmelerinin Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Uyarınca Muhasebeleştirilmesi Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. Doktora Tezi. İstanbul Ticaret Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akgün, A. (2021a). Investigating the relationship between bank performance and accounting standards: evidence from m&as in european banking. *Journal of Capital Markets Studies*, 6(1), 106-124. <https://doi.org/10.1108/jcms-10-2021-0032>
- Akgün, A. (2021b). The impact of corporate governance practices on post-merger performance. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(3), 1436-1455. <https://doi.org/10.30798/makuiibf.836627>
- Almaz, F. (2022). The proposition of neuroscience in the field of strategic management: neurostrategy. *Sosyal Mucit Academic Review*, 3(2), 333-352. <https://doi.org/10.54733/smar.1181841>
- Altın, H. (2020). Birleşme ve satın almaların alıcı şirket üzerine etkileri. *Finansal Araştırmalar Ve Çalışmalar Dergisi*, 12(22), 50-62. <https://doi.org/10.14784/marufacd.688435>
- Andriuškevičius, K. (2019). Comparison of value creation through m&a in european union. *Engineering Economics*, 30(2). <https://doi.org/10.5755/j01.ee.30.2.21981>
- Aytekin, S. (2016). Türkiye Finansal Raporlama Standartları Türk Ticaret Kanunu ve Vergi Kanunları Çerçevesinde İşletme Birleşmeleri. Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bağdat, A., Yılmaz, A., & Gürler, G. (2024). Dergipark'taki İç Denetim Konusundaki Çalışmaların Literatür İncelemesi ve Bilgi Teknolojilerinin Yeri. *Denetim*(31), 224-235. <https://doi.org/10.58348/denetisim.1540755>
- Baskıcı, Ç. ve Ercil, Y. (2019). Taşıma kapasitesinin birleşme stratejilerinde öncül bir gösterge olarak kullanılması. *International Journal of Management Economics and Business*, 15(3), 783-796. <https://doi.org/10.17130/ijmeb.2019355050>
- Can, R. (2019). Birleşme ve satın almalarda yönetici aşırı güveninin firma değeri üzerine etkisi. Doktora Tezi. Niğde Ömer Halis Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Canol, S. (2018). Strategic recommendations to improve customer satisfaction in the life insurance branch in the turkish insurance sector. *Ekonomi İşletme Ve Maliye Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 39-55. <https://doi.org/10.38009/ekimad.494258>
- Cartwright, S., and Schoenberg, R. (2006). Thirty Years of Mergers and Acquisitions Research: Recent Advances and Future Opportunities. *British Journal of Management*, 17(S1), 1-5.
- Cox, R. A. K. (2006). Mergers and acquisitions: a review of the literature. *Corporate Ownership and Control*, 3(3), 55-59. <https://doi.org/10.22495/cocv3i3p13>
- Dilek, S. (2020). İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisinde 2015-2019 Arasında Yayınlanan İktisat Makalelerinin Bibliyometrik Analizi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 9(3), 2529-2547.

Dilek, S., Kesgingöz, H., & Güney, O. (2020). Türkiye’de rekabet gücü ve rekabet avantajı konularındaki lisansüstü tezlerinin bibliyometrik profili (2000-2018). *Econder International Academic Journal*, 4(1), 6-25.

Ellegaard, O. and Wallin, J. A. (2015). The bibliometric analysis of scholarly production: how great is the impact?. *Scientometrics*, 105(3), 1809-1831. <https://doi.org/10.1007/s11192-015-1645-z>

Enofe, A. (2023). Recent developments in management accounting. *Cognizance Journal of Multidisciplinary Studies*, 3(8), 797-804. <https://doi.org/10.47760/cognizance.2023.v03i08.019>

Erdem, Ü. (2016). Türkiye Finansal Raporlama Standartları 3: İşletme Birleşmeleri. *Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi*, 47, 149-170.

Eroğlu, O., ve Aydın, F., (2020). Şirketlerde birleşmeye yönelik vergisel avantajlar. *Kocatepe İİBF Dergisi*. 22,74-88.

Göksel, A. G., Çolakoğlu, K., ve Aktop, M. (2024). Kurumsal ve Örgütsel İletişim: Bibliyometrik Bir Analiz. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 13(4), 1-28. <https://doi.org/10.15869/itobiad.1480716>

Haleblian, J., Devers, C. E., McNamara, G., Carpenter, M. A., and Davison, R. B. (2009). Taking Stock of What We Know About Mergers and Acquisitions: A Review and Research Agenda. *Journal of Management*, 35(3), 469-502.

Irayantı, L. (2019). How merger and acquisition affect firm performance and its quality. *Journal of Accounting Finance and Auditing Studies (JAFAS)*, 5(3), 42-53. <https://doi.org/10.32602/jafas.2019.30>

Karademir, B. ve Durmuş, A. H. (2021). Bağlı ortaklığına sonradan birleşme uygulayan şirketlerde, bağlı ortaklık yatırım tutarı ile devralınan şirketin öz sermaye tutarı ilişkisinin incelenmesi ve bilançoda raporlanması. *The Journal of Academic Social Sciences*, 120(120), 370-384. <https://doi.org/10.29228/asos.52263>

Karaköse, T., Yirci, R., Papadakis, S., ÖZDEMİR, T. Y., Demirkol, M., & Polat, H. (2021). Science mapping of the global knowledge base on management, leadership, and administration related to covid-19 for promoting the sustainability of scientific research. *Sustainability*, 13(17), 9631. <https://doi.org/10.3390/su13179631>

Mumlu Karanfil, S., ve Doğan, A. (2023). İş güvencesizliğinin presenteeism (iş yerinde görünürde var olma) davranışına etkisinde iş yaşam dengesinin aracı rolü. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. (58), 379-401. <https://doi.org/10.30794/pausbed.1276180>

Kaya, Ö. ve Konuk, F. (2024). Türkiye finansal raporlama standartları'nın uygulanmasına ilişkin görüşler. *Özgür Yayınları*. <https://doi.org/10.58830/ozgur.pub438>

Kıymık, H. (2017). TMS/TFRS2ye Göre İşletme Birleşmeleri: Örnek Uygulama. *Yüksek Lisans Tezi*. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kumar, R. (2009). Post-merger corporate performance: an indian perspective. *Management Research News*, 32(2), 145-157. <https://doi.org/10.1108/01409170910927604>

Kumar, S. A. S. ve Bansal, L. K. (2008). The impact of mergers and acquisitions on corporate performance in india. *Management Decision*, 46(10), 1531-1543. <https://doi.org/10.1108/00251740810920029>

Lako, A. (2016). Peranan corporate strategy dalam kesuksesan-kegagalan merger & akuisisi: suatu telaah literatur. *Kinerja*, 8(1), 70-81. <https://doi.org/10.24002/kinerja.v8i1.809>

Lirio-Loli, F., and Dextre-Martínez, W. (2022). Bibliometric analysis of the scientific production found in Scopus and Web of Science about business administration. *Business School*, 2760, 1-11.

Musah, A., Abdulai, M. S., and Baffour, H. (2020). The effect of mergers and acquisitions on bank performance in ghana. *Asian Journal of Economics and Empirical Research*, 7(1), 36-45. <https://doi.org/10.20448/journal.501.2020.71.36.45>

Müslümov, A. (2002). The measurement of the market's reaction to merger announcements. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, (2002/6), 1-14. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2097654>

Nuansari, S. (2020). Performance of merger and acquisition, director experience, and moderation effects of board characteristics, bidder characteristics, and type of merger and acquisition. *Manajemen Bisnis*, 10(1), 41-48. <https://doi.org/10.22219/jmb.v10i1.10788>

Ragazou, K., Passas, I., Garefalakis, A., & Dimou, I. (2022). Investigating the research trends on strategic ambidexterity, agility, and open innovation in smes: perceptions from bibliometric analysis. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 8(3), 118. <https://doi.org/10.3390/joitmc8030118>

Serin, H., Durgun, M., ve Durgun, S. (2020). A review on behavioral strategy studies within forest products industry. *Düzce Üniversitesi Bilim Ve Teknoloji Dergisi*, 8(1), 1002-1019. <https://doi.org/10.29130/dubited.642464>

Sucu, Ö.E. (2017). Şirket birleşmelerinin şirket değerlemesi ile finansal açıdan başarılarının irdelenmesi ve bir uygulama. *Doktora Tezi. Kocaeli Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.*

Şahin, O. N. (2016). Türkiye'deki Şirket Birleşmeleri Verilerinin Yıllar İtibariyle Analizi ve Dünya Geneli, ABD, AB ve Asya-Pasifik Verileri ile Karşılaştırması. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 8(15), 229-255.

Taşçı, M. Z., ve Akbalık, M. (2024). Şirket Birleşmelerinin Firma Performansına Etkisi: Türkiye Sigorta Şirketi Örneği. *İzmir İktisat Dergisi*, 39(1), 80-99.

Thanuskodi, S. (2010). Bibliometric analysis of the Journal Library Philosophy and Practice from 2005-2009. *Library Philosophy and Practice*, 1-6.

Ullah, R., Asghar, I., & Griffiths, M. (2022). An integrated methodology for bibliometric analysis: a case study of internet of things in healthcare applications. *Sensors*, 23(1), 67. <https://doi.org/10.3390/s23010067>

Visser, M., van Eck, N. J., and Waltman, L. (2020). Large-scale comparison of bibliographic data sources: Scopus, Web of Science, Dimensions, Crossref, and Microsoft Academic. *Centre for Science and Technology Studies*, 10732, 1-34.

Yeşilkaya, E. (2019). İşletme Birleşmelerinin Türk Hukuku ve Türkiye Muhasebe Standartları Açısından Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ufuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

31.12.1960 tarihli ve 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu, (R.G. 6.1.1961-10700)

01.07.1964 tarihli ve 488 Sayılı Damga Vergisi Kanununa, (R.G. 11.7.1964-11751)

25.10.1984 tarihli ve 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu, (R.G. 2.11.1984-18563)

07.12.1994 tarihli ve 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun,(R.G. 13.12.1994-22140)

TFRS3 İşletme Birleşmeleri Standartı, (R.G. 31.3.2006-26125)

13.06.2006 tarihli ve 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, (R.G. 21.06.2006-26205)

13.01.2011 tarihli ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu,(R.G. 14.2.2011-27846)